

1 תקנות הבטחת הכנסה, התשמ"ב-1982

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2(ג), 3(4), 4(ב), 5(ד), 7(א), 9(ב), 10(3), 11, 30(ג), 31(א) ו-32 לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

(תיקון התשס"ד)

בתקנות אלה -

"מיתקן רפואי" - בית חולים או מרפאה של קופת חולים;

"טיפול רפואי" - טיפול הניתן במיתקן רפואי;

"קופת חולים" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

"רופא מוסמך" - כהגדרתו בתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956.

א1. זכאות למי שטרם מלאו לו 20 שנה

(תיקונים: התשנ"ה, התשס"ב, התשס"ד)

תושב ישראל שמתקיימים בו תנאי הזכאות לגימלה זכאי לגימלה, בכפוף להוראות החוק, אף אם טרם מלאו לו עשרים שנה, אם הוא אחד מאלה:

(1) הוא נשוי, אלמן או גרוש;

(2) הוא הורה לילד שבהחזקתו;

(3) היא בהריון ואינה גרה עם הוריה, או עם אחד מהם;

(4) היא בהריון וגרה עם הוריה המקבלים גימלה, או עם אחד מהם המקבל גימלה;

(5) מלאו לו שמונה עשרה שנים והוא אחד מאלה:

(א) מתקיימים בו תנאי פסקה (1) שבסעיף 2(א) לחוק, למעט אם הוכר כבלתי ניתן להשמה לפי תקנה

8(ב) לתקנות הבטחת הכנסה (כללי זכאות והוראות ביצוע), התשמ"ב-1982 (להלן - תקנות הזכאות);

(ב) הוא נקלע למצב מצוקה חמור עקב אסון או מאורע פתאומי בלתי צפוי; זכאות לגימלה לפי פסקת

משנה זו תהא לתקופה האמורה בתקנה 4(6);

(ג) שולמה לו גימלה לפי תקנה 2 לפני הגיעו לגיל שמונה עשרה ומתמלאים בו תנאי סעיף 2(א) לחוק והוא

נטוש כמשמעו בתקנה 2(א), או יתום, כמשמעו בתקנה 2(א), אף אם אין עיקר זמנו מוקדש לסיום

לימודיו במוסד חינוכי על יסודי;

(ד) הוא ריצה ששה חודשי מאסר רצופים לפחות - כל עוד לא חלפה תקופה של חודשיים למן יום שחרורו;

זכאות לגימלה לפי פסקת משנה זו תהא לתקופה האמורה בתקנה 4(5).

2. סייגים להוראות סעיף 2 - ילדים

[תיקון התשנ"ה (מס' 2)]

(א) תושב ישראל זכאי לגימלה, בכפוף להוראות החוק, אף אם אין מתקיימים בו התנאים שבסעיף 2 לחוק, אם הוא אחד

מאלה:

(1) הוא ילד יתום משני הוריו או הוא ילד יתום מהורה אחד והורה השני הוא נעדר, ואם מלאו לו שמונה עשרה שנים וטרם מלאו לו עשרים שנים - בתנאי שעיקר זמנו מוקדש לסיום לימודיו במוסד חינוכי על יסודי;

(2) הוא ילד שהוריו נטשו אותו בישראל - ובלבד שאחד מהוריו הוא תושב ישראל - או הוא ילד, שהורה שהוא תושב ישראל נטש אותו בישראל, והורה השני נפטר, אינו מתגורר עמו ונבצר ממנו דרך קבע מלמלא חובותיו כלפי הילד, או הוא נעדר - כל עוד אין אוצר המדינה או רשות מקומית נושאים בהחזקתו.

(ב) האמור בתקנת משנה (א) לא יחול על ילד מאומץ הנמצא במשמורתו של ההורה המאמץ.

(ג) בתקנה זו, "נעדר" פירושו אחד מאלה -

(1) גר דרך קבע בחוץ לארץ;

(2) עקבותיו נעלמו;

(3) לא ידוע.

3. סייגים להוראות סעיף 2(א) לחוק

(תיקונים: התשמ"ו, התשנ"ח, התשס"ב)

(א) תושב ישראל זכאי לגימלה, בכפוף להוראות החוק, אף אם אין מתקיים בו אחד מהתנאים שבפסקאות (1) עד (7) שבסעיף 2(א) לחוק, אם הוא אחד מאלה:

(1) היא נשואה לאדם שמלאו לו 65 שנים;

(א1) היא היתה נשואה לאדם שמלאו לו 65 שנים ונתאלמנה;

(2) הוא אב שבהשגחתו הבלעדית ילד שטרם מלאו לו שבע שנים, ואינו עובד מאחר שעיקר זמנו מוקדש לטיפול בילדיו;

(3) עיקר זמנו מוקדש לטיפול בבן משפחה חולה הזקוק להשגחה תמידית בביתו תקופה של ארבעים וחמישה ימים לפחות, הוא טיפל בו תקופה כאמור בתכופ להגשת התביעה ומתגורר עמו באותה דירה; "בן משפחה", לענין פסקה זו - הורה, בן או בת;

(4) הוא ריצה מאסר של ששה חדשים רצופים לפחות - כל עוד לא חלפה התקופה שמיום שחרורו ועד לתום החדשים שלאחריו;

(5) הוא נקלע למצב מצוקה חמור עקב אסון או מאורע פתאומי בלתי צפוי;

(6) היא אם במשפחת אומנה שאישר משרד העבודה והרווחה, המטפלת בילד שטרם מלאו לו 7 שנים; לענין זה, "משפחת אומנה" - למעט אומנה יומית ואומנה בחלק משעות היממה.

(ב) מתקיים באדם האמור בתקנת-משנה (א)2 או (3) והוא זכאי לתשלום ממקור כלשהו בעד תקופת אי-עבודתו, יהיה זכאי לגימלה אם התשלום שהוא זכאי לו נמוך מסכום הגימלה לפי סעיף 5(א)1 לחוק.

(ג) תקנת משנה (א)3 לא תחול:

(1) על המטפל בבנו או בבתו החולים, אם בן-זוגו זכאי לגימלה לפי סעיף 2(א)4 או (5) לחוק;

(2) על המטפל בבן משפחה חולה, אם אדם אחר זכאי לגימלה בשל טיפול באותו חולה;

(3) על המטפל בבן משפחה חולה, אם החולה מקבל קצבה לשירותים מיוחדים לפי תקנות הביטוח הלאומי (מתן שירותים לנכים), התשל"ט-1978.

4. תקופת הזכאות לפי תקנות 2 ו-3

[תיקונים: התשמ"ו, התשנ"ח (מס' 2), התשנ"ח]

הזכאות לגימלה תהיה -

(1) (בוטלה);

(2) לפי תקנה 3(א)1 - לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים רצופים מתום החודש שבו נתאלמנה;

(3) (בוטלה);

(4) לפי תקנה 3(א)3 - לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים רצופים; הוראה זו לא תחול אם בן המשפחה החולה נעשה זקוק להשגחה תמידית לאחר הגיעו לגיל ששים וחמש שנים - בגבר וששים שנים - באשה;

(5) לפי תקנה 3(א)4 - לתקופה שלא תעלה על שני חדשים רצופים;

(6) לפי תקנה 3(א)5 - לתקופה שלא תעלה על שני חדשים רצופים.

5. סייג להוראת סעיף 2(ב) לחוק

(תיקונים: התשנ"ב, התשנ"ג, התשס"ב, התשס"ד)

התנאי לזכאות לגימלה שהתובע היה תושב ישראל עשרים וארבעה חדשים רצופים לפני הגשת תביעתו, כאמור בסעיף 2(ב) לחוק, לא יחול על:

(1) אדם המקבל קיצבה לפי פרק י"ג לחוק הביטוח;

(2) אדם שהיה זכאי לגימלה לולא התנאי האמור, ובלבד שבבן-זוגו מתקיימים תנאי הזכאות לפי סעיף 2 לחוק;

(3) אדם שהתנאי האמור אינו חל על בן-זוגו;

(4) אדם הנמצא בישראל שנים עשר חודשים לפחות לפני הגשת תביעתו וטרם חלפו 5 שנים מיום שהתמלא בו אחד מאלה:

(א) נכנס לראשונה לישראל באשרת עולה לפי חוק השבות, התש"י-1950 (להלן - חוק השבות);

(ב) ניתנה לו תעודת עולה לפי חוק השבות;

(ג) ניתנה לו תעודה של אזרח עולה ממשד הקליטה;

(ד) נכנס לישראל באשרה א5 לפי תקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974, אם הוא זכאי לסל קליטה ממשד הקליטה.

(5) מי שהתמלא בו אחד המנויים בפסקה (4)(א) עד (ד), אף אם חלפו חמש שנים ובלבד שהוא אחד מאלה:

(1) הורה יחיד;

(2) מתקיים בו האמור בסעיף 2(א)1 לחוק;

(3) מתקיים בו האמור בתקנה 3(א)5 לתקנות אלה או בתקנה 1(1) ו-2 לתקנות הזכאות;

(4) הוא זכאי לגמלה כמי שנפרד מבן זוגו לפי הוראות תקנה 7.

5א. זכאי שיצא את ישראל

(תיקון התשס"ד)

זכאי שיצא את ישראל לצורך קבלת טיפול רפואי מחוץ לישראל, כהגדרתו בסעיף 14א(ד)3 לחוק, זכאי לתשלום גימלה לתקופה שאינה עולה על שישה חודשים, ובלבד שהמציא אישור של קופת חולים בדבר קבלת הטיפול הרפואי מחוץ לישראל.

6. מוסד

[תיקון התשנ"ה (מס' 2)]

(א) כמוסד לענין סעיף 3(4) לחוק ייחשב -

- (1) כל מוסד להשכלה גבוהה שהוכר לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, וכן מוסד הטעון היתר לפי סעיף 21א לאותו חוק;
- (2) מוסד אחר ללימודים על-תיכוניים;
- (3) ישיבה ומוסד תורני;
- (4) מוסד להכשרת כוהני דת;
- (5) מוסד לימודים אחר שבו מלמדים באופן שיטתי תלמידים, למעט -

- (א) מוסד לימודים שאין במטרתו להכשיר את תלמידיו לבחינות ממשלתיות או למתן השכלה המוכרת על-ידי משרד ממשלתי או לפי כל דין;
- (ב) מוסד שבו ניתנת הכשרה כמשמעותה בסעיף 2(א)(2) לחוק - אם מקבל ההכשרה היה זכאי לגימלה לולא האמור בסעיף 3(4) לחוק.
- (ב) מוסד לימודים שמסלול הלימודים בו אינו עולה על 12 חודשים וכן מוסד המכשיר את תלמידיו להשלמת השכלה תיכונית, אף אם אין מתקיים בהם האמור בפסקת משנה (א), ובלבד שלגבי זכאי לגימלה לפי סעיף 2(א)(2) לחוק, בתנאי נוסף, שהלימודים במוסד מתקיימים בשעות הערב.
- (ג) (1) תקנת משנה (א) לא תחול לגבי זכאי שהוא ילד.
- (2) תקנת משנה (א)(5) לא תחול לגבי זכאי כאמור בתקנה 3(א)(3) המטפל בהורוה החולה והלומד במוסד לימודים בשעות הערב לא יותר משתיים עשרה שעות בשבוע לשם השלמת השכלה תיכונית או הכשרה מקצועית.

6.א. הקלות להורה עצמאי לומד

2

(תיקון התשע"ח)

הורה עצמאי שלומד בהתאם לתנאים שבפסקה (1) לסעיף 3(4)(ב) לחוק, והיקף השעות שבהן הוא לומד כאמור או עובד אינו פחות מ-36 שעות שבועיות בממוצע, יראו בו, לענין פסקה (2) לסעיף האמור, כמי שעומד בתנאי סעיף 2(א)(2) לחוק.

7. זכאות בנפרד של כל אחד מבני זוג

[תיקונים: התשמ"ו, התשנ"ה (מס' 3), התשס"ב, התשס"ד]

זכאות לגימלה של כל אחד מבני זוג לא תהיה מותנית בכך שמתקיימים גם בבן זוגו תנאי הזכאות לפי סעיף 2 לחוק, כאמור בסעיף 4(א) לחוק, כל עוד מתקיים אחד מאלה:

- (1) אחד מבני הזוג נמצא במעצר או במאסר 30 ימים רצופים לפחות, או שהוא נמצא במאסר על פי פסק דין של בית משפט, שדן אותו למאסר של שלושה חדשים לפחות;
- (2) בני הזוג חיים בנפרד שלא תחת קורת גג אחת, בן הזוג האחד אינו מכלכל את בן זוגו תקופה של 30 ימים רצופים לפחות, ומתקיים אחד מאלה:
- (א) בן הזוג הגיש לבית משפט או לבית דין תביעה למזונות, ופעל בסבירות כדי לאפשר לבית המשפט או לבית הדין לפסוק בתובענה, וכל עוד לא נפסקו מזונות;
- (ב) אחד מבני הזוג מקבל קצבת נכות לפי סעיף 200 לחוק הביטוח, ואין לו הכנסה אחרת;
- (ג) הם חיים בנפרד שלא תחת קורת גג אחת 12 חודשים רצופים לפחות;
- (3) בני הזוג אינם מנהלים משק בית משותף, ואחד מבני הזוג חויב בפסק דין בתשלום מזונות לבן זוגו והוא אינו מכלכלו; פסקה זו לא תחול אם כל אחד מבני הזוג זכאי לגימלה, והם חיים תחת קורת גג אחת;

(4) המוסד לביטוח לאומי שוכנע שאחד מבני הזוג נמנע מהגשת תביעה למזונות נגד בן זוגו, שאינו מכלכלו, בשל איום של ממש בחבלה גופנית; פסקה זו לא תחול אם כל אחד מבני הזוג זכאי לגימלה, והם חיים תחת קורת גג אחת;

(5) בן הזוג, המתגורר עם הזכאי, אינו תושב ישראל.

7.א. חזקת יחיד לפי תקנה 7

(תיקון התשל"ב)

על זכאי שנקבעה לו זכאות לגמלה לפי תקנה 7 (לענין תקנה זו - הזכאי) יחולו הוראות אלה:

(1) לא היה בהחזקתו של הזכאי ילד, ייחשב הזכאי כיחיד לענין סעיף 12 לחוק;

(2) הוראות סעיף 15 לחוק לא יחולו על בן זוגו של זכאי שנפטר.

שיעור הגימלה

8.

[תיקונים: התשמ"ו, התשל"ה (מס' 3)]

(א) (1) הגימלה לזכאי לפי תקנות 1 ו-3(א)(2) עד (5) תהיה בשיעור הרגיל כאמור בסעיף 5(א)(1) לחוק ובכפוף לאמור בסעיף 5(ב) ו-3(ג) לחוק; ואולם משיעור הגימלה לזכאית לפי תקנה 1(4) יופחת סכום השווה ל-5% מהשכר הממוצע.

(2) היתה אשתו של זכאי לפי תקנה 3(א)(2) מאושפזת במוסד - תהיה הגימלה כאמור בסעיף 6(ד) לחוק.

(ב) הגימלה לזכאי לפי תקנה 2 תהיה בשיעורים אלה:

(1) לילד אחד - 25% מהשכר הממוצע פחות נקודת קיצבה;

(2) לשני ילדים - 37.5% מהשכר הממוצע פחות שתי נקודות קיצבה;

(3) לכל ילד נוסף - 10% מהשכר הממוצע.

(ג) הגימלה לזכאי שתקנה 7 חלה עליו תהיה בשיעור הרגיל, ואם מתקיים בו התנאי האמור בסעיף 2(א)(4) לחוק - בשיעור המוגדל, המשתלמים לפי סעיף 5(א) לחוק ליחיד, בהתאם להרכב משפחתו, ובכפוף לאמור בסעיף 5(ב) ו-3(ג) לחוק; ואולם הגימלה לזכאי שנתקיים בו האמור בתקנה 7(1) תהיה בשיעור המשתלם לפי סעיף 5(א)(2)(ב) לחוק להורה יחיד, והגימלה לזכאי שנתקיים בו האמור בתקנה 7(5), תהיה כאמור בסעיף 6(ד) לחוק.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (ג), הגימלה לזכאי שנפסקו לזכותו מזונות תהיה בסכום השווה להפרש שבין הסכום המתקבל לפי תקנת-משנה (ג) לבין סכום המזונות שנקבע בפסק-הדין.

9. סכומים קובעים

[תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ד (מס' 2), התשל"ה]

(א) בתקנות אלה, "נקודת זיכוי" - סכום השווה לנקודת זיכוי כמשמעותה בסעיף 33א לפקודה, מחולק ב-12.

(ב) לענין סעיף 7 לחוק, יהיו הסכומים הקובעים, לגבי סוגי הזכאים לגימלה המפורטים להלן, הסכומים המחושבים באחוזים מהשכר הממוצע או הסכומים המחושבים לפי מספר נקודות הזיכוי המפורט לצידם, לפי הסכום הגבוה יותר:

(1) יחיד - 33% מהשכר הממוצע או 11.25 נקודות זיכוי;

(2) שני בני זוג - 47% מהשכר הממוצע או 16.25 נקודות זיכוי;

(3) שני בני זוג שעמם ילד - 53% מהשכר הממוצע או 16.25 נקודות זיכוי;

(4) שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות - 59% מהשכר הממוצע או 16.25 נקודות זיכוי - אם האשה אינה

עובדת, או 21.25 נקודות זיכוי - אם האשה עובדת;

(5) יחיד שעמו ילד, למעט אלמן או אלמנה - 47% מהשכר הממוצע פחות נקודת קיצבה או 21.25 נקודות זיכוי;

(6) יחיד שעמו שני ילדים לפחות, למעט אלמן או אלמנה - 53% מהשכר הממוצע פחות נקודת קיצבה או 21.25 נקודות זיכוי.

(ב) ³ (נמחקה).

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), הסכום הקובע לגבי יחיד שהוא אלמן או אלמנה המקבלים קצבת שאירים או קצבת תלויים לפי חוק הביטוח, יהיה הסכום המתקבל לפי תקנת משנה (ב)(1) או (ב)(1), לפי הענין, בתוספת סכום קצבת השאירים המשתלמת לו, ואם משתלמת לו קצבת תלויים - בתוספת סכום השווה ל-20% מהשכר הממוצע.
(ד) הסכומים הקובעים המחושבים באחוזים מהשכר הממוצע יעודכנו במועדים בשיעורים שבהם מעודכנת הגימלה.

10. הכנסה מנכס

[תיקונים: התשמ"ו, התשנ"א, התשנ"ו, התשע"ג (מס' 2), התשע"ג, התשע"ד, התש"ף]

(א) כהכנסה חודשית מנכס יראו את השיעורים הנקובים בפסקאות (2) ו-(3) להלן לפי הענין, מחולקים ב-12, אף אם אין מופקת ממנו הכנסה, או את סכום ההכנסה החודשית המופקת ממנו בפועל - לפי הסכום הגבוה יותר:

(1) לענין תקנת משנה זו -

"הייעוד התכנוני" - הייעוד שנקבע לנכס בתכנית;

"ייעוד הנכס" - הייעוד התכנוני, ולגבי נכס שהשימוש שנעשה בו בפועל, אינו תואם את הייעוד התכנוני שלו - הייעוד שנעשה בפועל;

"מילווה קצר מועד" - מילווה קצר מועד, שהוצא לפי חוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984, שיתרת תקופתו למסחר היא 12 חודשים;
"ש"ח" - שקלים חדשים;

"שיעור הריבית" ⁴ - ממוצע של התשואות היומיות שפרסם בנק ישראל לגבי מילווה קצר מועד, במהלך השנתיים שקדמו ל-30 בנובמבר של כל שנה;

"תכנית" - כהגדרתה בסעיף 1 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965;

(2) כהכנסה מנכס מקרקעין, יראו את השיעורים האלה לפי ייעודו של הנכס:

(א) לגבי נכס המשמש לצורכי חקלאות - 0%; על חלק הנכס העולה על 250,000 ש"ח ייוספו השיעורים שבתוספת, לפי האמור בפסקה (5);

(ב) לגבי נכס המשמש למגורים - סכום השווה ל-3% משווי; על חלק הנכס העולה על 250,000 ש"ח ייוספו השיעורים שבתוספת, לפי האמור בפסקה (5);

(ג) לגבי נכס המשמש לצורכי מסחר - סכום השווה ל-5% משווי; על חלק הנכס העולה על 250,000 ש"ח ייוספו השיעורים שבתוספת, לפי האמור בפסקה (5);

(3) כהכנסה מנכס שאינו נכס מקרקעין יראו סכום השווה לשיעור הריבית משווי של הנכס; על חלק הנכס העולה על 100,000 ש"ח ייוספו השיעורים שבתוספת, לפי האמור בפסקה (5);

(4) הודעה על שיעור הריבית המעודכן תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי שכתובתו www.btl.gov.il;

(5) לשיעורים הקבועים בפסקאות (2) ו-(3), ובכפוף לאמור בהן, ייוסף השיעור הנקוב בתוספת, לפי שווי הנכס, מחולק ב-12;

(6) הסכומים האמורים בפסקה (2) ובתוספת יעודכנו בשיעורים ובמועדים שבהם מעודכן הסכום שאינו מובא

בחשבון.

(ב) שווי הנכס לענין תקנת-משנה (א) ייקבע בהתאם לשומה או לקביעה האחרונה שנעשתה לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, או בהתאם להערכה של שמאי מוסמך, ובמיטלטלין - גם לפי הצהרת התובע בכתב, הנתמכת בתעודות עם פירוט הנתונים הדרושים לקביעת השווי - הכל לפי בחירת המוסד לביטוח לאומי.

(ג) על אף האמור בתקנה זו, היה הנכס רכב, ינוכה מהגמלה סכום חודשי השווה לאחד מאלה:

(1) לגבי עובד שהוא בעל רכב ששווי עולה על 17,583 שקלים חדשים - סכום השווה ל-3% מההפרש שבין שווי הרכב ל-17,583 שקלים חדשים;

(2) לגבי מי שאינו עובד שהוא בעל רכב ששווי עולה על 9,309 שקלים חדשים - סכום השווה ל-3% מההפרש שבין שווי הרכב ל-9,309 שקלים חדשים;

בתקנת משנה זו -

"עובד" - אחד מאלה, ולגבי פסקאות (2) ו-(3), למשך התקופות הנקובות בהן:

(1) מי שיש לו הכנסה חודשית מהמקורות המפורטים בסעיף 2(1) או (2) לפקודה (בהגדרה זו - הכנסה מעבודה), בסכום העולה על 25% מהשכר הממוצע, או בסכום העולה על 17% מהשכר הממוצע אם הוא או בן זוגו הגיעו לגיל פרישה;

(2) תובע גמלה שפוטר מעבודתו ואין לו הכנסה מעבודה ובלבד שבשלושת החודשים שקדמו לפיטורים השתלמה לו גמלה, הוא היה בעל רכב והוא היה עובד כאמור בפסקה (1) - בשלושת החודשים שלאחר מועד הפיטורים; לענין זה, "פוטר" - לרבות התפטרות בנסיבות שהיו מזכות אותו בדמי אבטלה בעד 90 הימים הראשונים מיום הפסקת העבודה, לפי סעיף 166(ב) לחוק הביטוח;

(3) תובע גמלה שהכנסתו מעבודה פחותה מן ההכנסה האמורה בפסקה (1), לפי הענין, ובלבד שבשלושת החודשים שקדמו לירידה בהכנסה, השתלמה לו גמלה, הוא היה בעל רכב, והוא היה עובד כאמור בפסקה (1) - בחודש שבו חלה הירידה בהכנסה ובחודשיים שלאחר החודש האמור;

"שווי הרכב" - לפי קביעת המוסד בהתחשב בשווי הנקוב במחירון רכב מקובל בשוק אשר פורסם ב-1 בינואר וב-1 ביולי של כל שנה, לפי המאוחר ביניהם, ותוך התחשבות במשתנים המופיעים ברישיון הרכב בלבד.

(ד) הסכומים האמורים בתקנת משנה (ג) יעודכנו לפי הוראות אלה:

(1) הסכומים האמורים בתקנת משנה (ג) יעודכנו ב-1 בינואר של כל שנה (להלן - יום העדכון) לפי שיעור עליית המדד החדש לעומת המדד היסודי, בתוספת נקודת האחוז, ולא יותר משיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה האמורה; פסקת משנה זו תחול גם אם המדד החדש זהה למדד היסודי;

(2) היה המדד החדש נמוך מהמדד היסודי, לא יעודכנו הסכומים כאמור בפסקה (1);

(3) השר יפרסם בהודעה ברשומות את נוסח תקנת משנה (ג) כפי שהשתנתה עקב האמור בתקנת משנה

זו;

בתקנת משנה זו -

"המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;

"המדד היסודי" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הקודם, ולענין יום העדכון הראשון שלאחר תחילתן

של תקנות הבטחת הכנסה (תיקון מס' 2) התשע"ג-2012, המדד שפורסם בחודש נובמבר 2012;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן (תחבורה - מכונות) שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מדד המחירים לצרכן" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

10. א. רכב לצורך קבלת טיפול רפואי

(תיקון התשס"ד)

(א) תובע העושה שימוש ברכב מנועי יצרף לתביעתו, אישור רפואי המעיד כי הוא או בן משפחתו זקוקים לרכב לצורך קבלת טיפול רפואי במיתקן רפואי לפי תכנית טיפול שנקבעה מראש או שש פעמים בחודש לפחות בפרק זמן העולה על 90 ימים רצופים.

(ב) אישור רפואי, כאמור בתקנת משנה (א), ייתן מי שהוסמך ליתן אישור רפואי בתקנה 11(ג)(1) ו-(4) לתקנות הבטחת הכנסה (כללי הזכאות והראיות ביצוע), התשמ"ב-1982, לפי הענין.

(ג) בהחלטתו יבדוק עובד המוסד, כמשמעותו בסעיף 13 לחוק, אם התובע או בן משפחתו זקוקים לרכב לצורך קבלת טיפול רפואי בהתאם לתכנית הטיפול או הטיפול הרפואי כאמור בתקנת משנה (א), וזאת לאחר שרופא מוסמך חיווה את דעתו בכתב בענין זה.

10. ב. סייג לזכאות

[תיקונים: התשע"ג (מס' 2), התשע"ד, התש"ף]

תובע שהוא בעל רכב ששווי עולה על 41,373 שקלים חדשים, לא זכאי לגמלה, כאמור בסעיף 9א(ב) לחוק; על הסכום האמור תחול תקנה 10(ד); בתקנה זו, "שווי הרכב" - כהגדרתו בתקנה 10(ג).

11. נכס שהועבר לאחר

הועבר נכס, שהיה בבעלותו או בחכירתו של התובע גימלה או של בן זוגו, לאדם אחר ללא תמורה או בתמורה סמלית, יראו את הנכס כשייך למעביר הנכס -

(1) אם הנכס הועבר תוך חמש שנים שלפני מועד הגשת התביעה לגימלה;

(2) אם הנכס הועבר לילדו, וכל עוד הוא ילד הנמצא בהחזקתו, אף אם חלפו יותר מחמש השנים האמורות

בפסקה (1).

12. סדר הניכויים

היו לתובע גימלה הכנסות כאמור בסעיף 12(א)(1) ו-(3) לחוק כאחד, יחושב תחילה הניכוי לפי סעיף 12(א)(3), ואם הסכום שנוכה נמוך מהסכום המכסימלי המותר לניכוי לפי סעיף 12(ב) לחוק ינוכה סכום ההפרש מההכנסה האמורה בסעיף 12(א) (1) לחוק.

13. צירוף הכנסות בן משפחה חולה

לצורך קביעת הזכאות לגימלה ושיעורה של מי שתקנה 3(א)(3) חלה עליו, יצורף להכנסתו חלק מהכנסת בן המשפחה החולה כדלקמן:

(1) אם בתכופ לפני שהחל לטפל בחולה לא ניהל עמו משק-בית משותף - הכנסת החולה העולה על סכום

השווה לשכר הממוצע, ואם לחולה בן זוג - הכנסת החולה העולה על סכום השווה ל-150% מהשכר הממוצע;

(2) אם בתכופ לפני שהחל לטפל בחולה ניהל עימו משק-בית משותף - הכנסת החולה העולה על סכום

השווה לשיעור המוגדל של הגימלה לפי התוספת לחוק, בהתאם להרכב משפחתו של החולה.

14. עדכון הכנסות

חל במשק פיצוי כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הביטוח, יראו כאילו בהכנסתו של זכאי המקבל גימלה לפי סעיף 5(ב) לחוק חל שינוי בשיעור הפיצוי מיום תחילת הפיצוי, אלא אם הוכיח אחרת.

15. זקיפת תשלומים

שולם לאדם סכום כסף, המהווה הכנסה לענין החוק, בעד תקופה שקדמה למועד התשלום, יראו סכום זה כהכנסתו של מקבל התשלום בתקופה שבעדה שולם.

16. הכנסת עובד עצמאי

היתה לתובע או למקבל גימלה הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2(1) או (8) לפקודה, תהיה הכנסתו החדשית, לענין החוק, הכנסתו השוטפת, לאחר שנוכו ממנה ההוצאות הקשורות במישרין בהשגת ההכנסה, הכל כפי שהוערך על-ידי המוסד לביטוח לאומי.

17. תשלומים שאינם נחשבים כהכנסה

[תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ג (מס' 6), התשמ"ו, התשנ"ב, התשנ"ו, התשנ"ח, התש"ס, התשס"ד, התשס"ד (מס' 2),
התשס"ט, התשע"ט]

לענין הזכאות לגימלה ושיעורה לא תיחשב כהכנסה -

- (1) הטבה לפי ההסכם בדבר גימלת ניידות;
  - (2) דמי מחיה המשתלמים לפי סעיף 144 לחוק הביטוח;
  - (3) גימלאות מיוחדות המשתלמות לפי סעיף 112 לחוק הביטוח;
  - (4) גימלה המשתלמת לפי תקנות הביטוח הלאומי (דמי מחיה, עזרה ללימודים וסידורים לילד נכה), התשנ"ח-1998;
  - (5) תשלומים המשתלמים לנזקק לפי חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958;
  - (6) סכום השווה ל-13% מהשכר הממוצע לגבי יחיד וסכום השווה ל-17% מהשכר הממוצע לגבי מי שיש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד, מהכנסה שמקורה -
    - (א) בקיצבה המשתלמת לפי תג"מ תכנית לגימלאות מיוחדות לעולים מארצות המצוקה, המבוצעת על ידי "מבטחים", מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ, או לפי תכנית "דור לדור", תכנית מיוחדת לתשלום תמיכות לחברי ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י;
    - (ב) (בוטל);
- ובלבד שסכום ההכנסה שלא תיחשב לפי פסקאות משנה (א) ו-(ב), בצירוף הניכוי מהכנסה אחרת לפי סעיף 12 לחוק, לא יעלה על מקסימום הניכוי לפי סעיף 12(ב) לחוק.
- (7) סכום מהכנסתו של אדם, השווה לסכום שהוא משלם על פי פסק דין למזונות לאשתו - אם היא אינה חיה עמו תחת קורת גג אחת, או לילדיו - אם הם אינם עמו, ובלבד שסכום זה לא יעלה על הסכום הגבוה מבין אלה:
    - (א) סכום הגמלה שהיתה מגיעה לו לפי סעיף 5(א) לחוק, לולא היתה לו הכנסה;
    - (ב) סכום הקצבה המשתלם לפי סעיף 200 לחוק הביטוח לפי הרכב המשפחה של משלם המזונות, אם הוא זכאי לקצבת נכות לפי פרק ה' או לפי פרק ט' לחוק הביטוח.
  - (8) גימלה המשתלמת לפי תקנות הביטוח הלאומי (מתן שירותים מיוחדים לנכים), התשל"ט-1978;
  - (9) תשלומים שהקונגרס היהודי העולמי משלם לחסידי אומות העולם;
  - (10) גימלת סיעוד המשתלמת לפי פרק י' לחוק הביטוח;

(11) הכנסה מדמי שכירות שאדם מקבל בעד השכרת דירתו, בסכום שאינו עולה על סכום דמי השכירות שהוא משלם בעד דירה אחרת שהוא שוכר למגוריו.

(12) ⁵תשלום לפי ההסכם מיום 9 באוקטובר 1992 שנחתם בידי שר האוצר הפדרלי של גרמניה ובידי ועדת התביעות החומריות של יהודים נגד גרמניה;

(13) קצבה המשתלמת לפי הוראות החוק בדבר תשלום רנטות בשל עבודה בגטו, כאמור בתיקון הספר השישי לחוק הסוציאלי, אשר התקבל בגרמניה ביום 20 ביוני 2002;

(14) מענק שמשלם משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, לפי הוראות ההסכם בענין שילוב הורים יחידים מקבלי גמלאות בשוק העבודה, מיום 31 ביולי 2003;

(15) מענק התמדה המשתלם למשתתף או למי שהיה משתתף בשל השתלבותו בשוק העבודה, על ידי מרכז התעסוקה כמשמעו בסעיף 38 לפרק שילוב מקבלי גמלאות בעבודה; בפסקה זו, "משתתף" - כהגדרתו בפרק האמור.

18. סייג לצירוף הכנסות בן-זוג

(תיקון התשמ"ו)

(א) מי שזכאותו לגימלה, בהתאם לתקנה 7(2) עד (4), אינה מותנית בזכאות בן-זוגו -לא תצורף להכנסתו הכנסת בן-זוגו.
(ב) מי שזכאותו לגימלה, בהתאם לתקנה 7(1), אינה מותנית בזכאות בן-זוגו, לא תצורף להכנסתו הכנסת בן-זוגו, שמקורה ביגיעתו האישית בתקופת המעצר או המאסר.

19. החלת-החוק והוראות מעבר לגבי מקבל הטבה סוציאלית

(א) לענין תקנה זו -

"מקבל הטבה סוציאלית" - מי שקיבל בעד חודש דצמבר 1981 הטבה סוציאלית לפי ההסכם בדבר הטבה סוציאלית לאוכלוסייה נזקקת (להלן - הסכם הט"ס), או מי שהגיש תביעה להטבה סוציאלית כאמור לא יאוחר מחודש דצמבר 1981 וזכאי להטבה בעד חודש זה;
"הכנסה מינימלית מובטחת" - כמשמעותה בהסכם הט"ס;
"קיצבה" - קיצבאות זיקנה, שאירים, נכות מעבודה ותלויים המשתלמות לפי חוק הביטוח.

(ב) החוק יחול על מקבל הטבה סוציאלית מיום ח' בניסן התשמ"ב (1 באפריל 1982) (להלן בתקנה זו - יום החלת החוק).

(ג) (1) מקבלת הטבה סוציאלית שהיא אלמנה שאין עמה ילד, תיראה כמי שמתקיים בה אחד מהתנאים שבסעיף 2(א) לחוק - אם ביום החלת החוק מלאו לה ארבעים וחמש שנים.

(2) מקבלת הטבה סוציאלית שהיא אלמנה שאין עמה ילד ואשר ביום החלת החוק טרם מלאו לה ארבעים וחמש שנים, תיראה כמי שמתקיים בה אחד מהתנאים שבסעיף 2(א) לחוק עד ליום י' בתמוז התשמ"ב (1 ביולי 1982).

(ד) מקבלת הטבה סוציאלית שלבן-זוגה מלאו ביום החלת החוק חמישים וחמש שנים - ייראה בן הזוג כמי שמתקיים בו אחד מהתנאים שבסעיף 2(א) לחוק.

(ה) מקבל הטבה סוציאלית הזכאי לגימלה - תשולם לו הגימלה בשיעור המוגדל כאמור בסעיף 5(א) ו-5(ב) לחוק.

(ו) (1) מקבל הטבה סוציאלית שאינו זכאי לגימלה רק בשל כללי חישוב ההכנסה שנקבעו בחוק - תשולם לו גימלה בסכום השווה להפרש שבין סכום ההכנסה המינימלית המובטחת שהיה זכאי לה בחודש מרס 1982 לבין סכום הקיצבה שישולם לו מדי חודש, החל בחודש אפריל 1982.

(2) אם לאחר ה-1 באפריל 1982 פחת מספר התלויים של הזכאי כאמור בפסקה (1), תשולם לו הגימלה

בסכום השווה להפרש שבין סכום ההכנסה המינימלית המובטחת שהיה זכאי לה בחודש מרס 1982 אילו מספר התלויים היה כמספר התלויים החדש, לבין סכום הקיצבה שישולם לו מדי חודש.

20. החלת החוק והוראות מעבר לגבי מקבל תמיכה

(א) לענין תקנה זו -

"מקבל תמיכה" - מי שקיבל בעד חודש דצמבר 1981 תמיכה חודשית לצרכי מחיה לפי חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958, או מי שהגיש תביעה לתמיכה כאמור לא יאוחר מחודש דצמבר 1981 וזכאי לתמיכה בעד חודש זה;
"תלוי" - בן זוג או ילד.

(ב) החוק יחול על מקבל תמיכה ביום ט"ז בטבת התשמ"ג (1 בינואר 1983); ואולם אם התקופה למתן התמיכה שנקבעה למקבל התמיכה לפני ה-1 בינואר 1982 תסתיים אחרי מועד זה ולפני ה-1 בינואר 1983 - יחול החוק לגביו מתום התקופה שנקבעה למתן התמיכה.

(ג) מקבל תמיכה, שבהתאם לתקנת משנה (ב) החוק חל עליו לפני י' בתמוז התשמ"ב (1 ביולי 1982), יהיה הסכום הקובע לגביו, לענין סעיף 7 לחוק, עד ליום ט' בתמוז התשמ"ב (30 ביוני 1982), כדלקמן:

(1) אם הוא יחיד - 9 נקודות זיכוי;

(2) אם יש בו תלוי אחד - 13 נקודות זיכוי;

(3) אם יש בו שני תלויים - 16 נקודות זיכוי;

(4) אם יש בו שלושה תלויים או יותר - 19 נקודות זיכוי.

21. תחילה ותוקף

[תיקונים: התשמ"ג, התשמ"ג (מס' 2), (מס' 3), (מס' 4), (מס' 5), התשמ"ד]

(א) תחילתן של תקנות אלה ביום ו' בטבת התשמ"ב (1 בינואר 1982).

(ב) (בוטלה).

(ג) תקפה של תקנה 9 -

(1) כנוסחה ביום תחילתן של תקנות אלה - עד יום י"ב באלול התשמ"ב (31 באוגוסט 1982);

(2) כנוסחה בתקנות הבטחת הכנסה (תיקון), התשמ"ג-1982 - מיום י"ג באלול התשמ"ב (1 בספטמבר

1982) עד יום ל' בסיון התשמ"ד (30 ביוני 1984) .

תוספת

(תקנה 10 (א), (2), (3), (5) ו-(6))

חלק 1 - לעניין נכס מקרקעין

שוי הנכס - למי שטרם מלאו לו 55 שנים	שוי הנכס - למי שמלאו לו 55 שנים	נקודות האחוז שיוספו
	אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל 1.5	
	250,000 ש"ח עד	

פי 6 מהסכום שאינו מובא בחשבון	
אם הוא יחיד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל 250,000 ש"ח עד פי 8 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון; אם יש לו	אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל 250,000 ש"ח עד פי 10 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון
3	בן זוג או
על שבהחזקתו ילד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל פי 6 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון עד פי 12 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון	
אם הוא יחיד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל פי 8 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון; אם יש לו בן זוג או	אם הוא יחיד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל 250,000 ש"ח; אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל פי 10 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון
5	יש לו בן זוג או
על שבהחזקתו ילד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל פי 12 מערך הסכום שאינו מובא בחשבון	

חלק 2 - לעניין נכס שאינו נכס מקרקעין

שווי הנכס - למי שטרם מלאו לו 55 שנים	שווי הנכס - למי שמלאו לו 55 שנים	נקודות האחוז שיינוספו
	אם הוא יחיד, על כל שקל חדש משווי הנכס מעל ל- 100,000 ש"ח עד פי 4 מהסכום שאינו	
	אם יש לו בן זוג או שבהחזקתו ילד, על	

	כל שקל חדש משווי	מובא בחשבון; אם
1.5	הנכס מעל ל-	יש לו בן זוג או
	100,000 ש"ח עד	שבהחזקתו ילד, על
	פי 5 מהסכום שאינו	כל שקל חדש משווי
	מובא בחשבון	הנכס מעל ל-
	100,000 ש"ח עד	
	פי 6 מהסכום שאינו	
	מובא בחשבון	
	אם הוא יחיד, על כל	אם הוא יחיד, על כל
	שקל חדש משווי	שקל חדש משווי
	הנכס מעל	הנכס מעל פי 4
	מערך הסכום שאינו	
	ל-100,000 ש"ח	מובא בחשבון עד פי
	עד פי 6 מערך	8 מערך הסכום
	הסכום שאינו מובא	שאינו מובא
	בחיוב; אם יש לו	בחיוב; אם יש לו
3	בן זוג או	בן זוג או
	שבהחזקתו ילד, על	שבהחזקתו ילד, על
	כל שקל חדש משווי	כל שקל חדש משווי
	הנכס מעל פי 5	הנכס מעל פי 6
	מערך הסכום שאינו	מערך הסכום שאינו
	מובא בחשבון עד פי	מובא בחשבון עד פי
	10 מערך הסכום	12 מערך הסכום
	שאינו מובא בחשבון	שאינו מובא בחשבון
	אם הוא יחיד, על כל	אם הוא יחיד, על כל
	שקל חדש משווי	שקל חדש משווי
	הנכס מעל פי 6	הנכס מעל פי 8
	מערך הסכום שאינו	מערך הסכום שאינו
	מובא בחשבון; אם	מובא בחשבון; אם
5	יש לו בן זוג או	יש לו בן זוג או
	שבהחזקתו ילד, על	שבהחזקתו ילד, על
	כל שקל חדש משווי	כל שקל חדש משווי
	הנכס מעל פי 10	הנכס מעל פי 12
	מערך הסכום שאינו	מערך הסכום שאינו
	מובא בחשבון	מובא בחשבון

ט"ז בשבט התשמ"ב (9 בפברואר 1982)

ראש הממשלה
ממלא מקום שר העבודה והרווחה

- [1]. ק"ת 4316, התשמ"ב (11.2.1982), עמ' 590.
- תיקונים: ק"ת 4320, התשמ"ב (25.2.1982), עמ' 630;
- ק"ת 4414, התשמ"ג (30.9.1982), עמ' 82;
- ק"ת 4475, התשמ"ג (24.3.1983), עמ' 1036 [התשמ"ג (מס' 2)];
- ק"ת 4477, התשמ"ג (31.3.1983), עמ' 1059 [התשמ"ג (מס' 3)];
- ק"ת 4500, התשמ"ג (5.6.1983), עמ' 1500 [התשמ"ג (מס' 4)];
- ק"ת 4508, התשמ"ג (1.7.1983), עמ' 1625 [התשמ"ג (מס' 5)];
- ק"ת 4523, התשמ"ג (22.8.1983), עמ' 1894 [התשמ"ג (מס' 6)];
- ק"ת 4572, התשמ"ד (1.1.1984), עמ' 679;
- ק"ת 4676, התשמ"ד (31.7.1984), עמ' 2119 [התשמ"ד (מס' 2)];
- ק"ת 4835, התשמ"ה (8.7.1985), עמ' 1714;
- ק"ת 4878, התשמ"ו (2.12.1985), עמ' 234;
- ק"ת 5346, התשנ"א (16.4.1991), עמ' 784 [ראה תיקון התשנ"ד, תיקון התשנ"ז, תיקון התשנ"ח (מס' 2) ותיקון התשס"א];
- ק"ת 5395, התשנ"ב (29.10.1991), עמ' 384;
- ק"ת 5428, התשנ"ב (12.3.1992), עמ' 885 [התשנ"ב (מס' 2)];
- ק"ת 5520, התשנ"ג (2.5.1993), עמ' 791;
- ק"ת 5552, התשנ"ד (18.10.1993), עמ' 42;
- ק"ת 5595, התשנ"ד (5.5.1994), עמ' 846;
- ק"ת 5624, התשנ"ה (13.9.1994), עמ' 2;
- ק"ת 5655, התשנ"ה (22.1.1995), עמ' 597 [התשנ"ה (מס' 2)];
- ק"ת 5658, התשנ"ה (1.2.1995), עמ' 672 [התשנ"ה (מס' 3)];
- ק"ת 5737, התשנ"ו (22.2.1996), עמ' 584 (שני תיקונים);
- ק"ת 5831, התשנ"ז (29.5.1996), עמ' 699 ו-700;
- ק"ת 5879, התשנ"ח (9.2.1998), עמ' 386;
- ק"ת 5887, התשנ"ח (24.3.1998), עמ' 556;
- ק"ת 6013, התש"ס (30.12.1999), עמ' 224;
- ק"ת 6075, התשס"א (8.1.2001), עמ' 249;
- ק"ת 6143, התשס"ב (31.12.2001), עמ' 276;
- ק"ת 6272, התשס"ד (4.11.2003), עמ' 35;
- ק"ת 6281, התשס"ד (31.12.2003), עמ' 10 [התשס"ד (מס' 2)];
- ק"ת 6730, התשס"ט (14.12.2008), עמ' 202;
- ק"ת 7165, התשע"ג (24.9.2012), עמ' 5;
- ק"ת 7165, התשע"ג (24.9.2012), עמ' 8 [התשע"ג (מס' 2)];

ק"ת 7366, התשע"ד (9.4.2014), עמ' 1053;

ק"ת 7955, התשע"ח (20.2.2018), עמ' 1032;

ק"ת 8116, התשע"ט (3.12.2018), עמ' 1441;

ק"ת 8631, התש"ף (1.7.2020), עמ' 1703.

[2] בשנת 2018 יראו כאילו בתקנה 6א, במקום "36" נאמר "30".

[3] תוקפה של תקנה 9(ב1) נקבע עד ליום 30.6.1985, ועל כן נמחקה.

[4] עפ"י הודעה שפורסמה ב"פ 7212, התשע"ו, עמ' 3765, שיעור הריבית לענין תקנה 10(א1) הוא החל מיום 1.1.16 -

0.4% במקום 1.00%.

//